

РЕШЕНИЕ

№ 22

гр. Варна, 20.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ, в публично заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Милен П. Славов

Членове: Петя Ив. П.
Мария Кр. Маринова

при участието на секретаря Олга Ст. Желязкова
като разгледа докладваното от Мария Кр. Маринова Въззивно гражданско дело № 20233000500528 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.294, вр. чл.258 и сл. от ГПК.Образувано по подадена въззивна жалба от Община Варна, чрез процесуалния ѝ представител ю.к.Г.П., против решение №1615/01.11.2021г., постановено по гр.д.№1486/21г. по описа на ВОС, гр.о., **в частите му**, с които: **1/ Община Варна е осъдена да заплати на М. И. Г. сумата от 30 000лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания в следствие на подхлъзване на непочистен от сняг и лед тротоар и падане на 06.01.2017г. при придвижване по тротоара на бул.,„Осми приморски полк“ в посока кв.,„Виница“ от долната страна на паркинга на бл.13 на ул.,„Студентска“, при което ищцата получава комплексно счупване на костите в областта на лакътя на дясната ръка, изразяващо се в счупване на крайната част на раменната кост на дясна ръка с разместване на фрагментите и счупване на лакътната кост в областта на лакетния израстък/олекранон/, както и счупване на лъчевата кост на дясна ръка в областта на гривнената става, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на увреждането - 06.01.2017г. до окончателното заплащане на сумата, на основание чл.49 от ЗЗД и чл.86 от ЗЗД; 2/ Община Варна е осъдена да заплати на М. И. Г. сумата от 1 236, 20лв., на осн. чл.78, ал.1 от ГПК; 3/ Община Варна е осъдена да заплати на Държавата, по бюджета на съдебната власт, сумата от 160лв., на осн. чл.77 от ГПК; 4/**

Община Варна е осъдена да заплати на адв.С. З. Й. сумата от 1 379, 76лв., на осн. чл.38, ал.2 от ЗА, като решението е постановено при участието на „Хидрострой“АД в качеството му на трето лице помагач на страната на ответника Община Варна.В жалбата се твърди, че решението в обжалваните му части е неправилно, като постановено в противоречие с материалния закон, при съществени нарушения на съдопроизводствените правила и поради необоснованост по изложените в същата подробни съображения.Претендира се да бъде отменено и вместо него постановено друго, с което предявените искиове бъдат отхвърлени.В условие на евентуалност се претендира да бъде намален размерът на присъденото обезщетение, като и се приеме, че законна лихва върху същото се дължи, считано от датата на подаване на исковата молба.Претендират се разноски.

Въззиваемата М. И. Г. в депозирания отговор по въззивната жалба в срока по чл.263, ал.1 от ГПК, чрез процесуалния си представител адв.С.Й., поддържа становище за нейната неоснователност и моли решението на ВОС да бъде потвърдено в обжалваните му части.Претендира разноски.

Третото лице помагач „Хидрострой“АД, гр.София, не е изразило становище по жалбата.

За да се произнесе, съдът взе предвид следното.

В исковата си молба и уточняващата молба към нея от 21.06.2021г., както и в уточненията, извършени в първото проведено по делото о.с.з. пред първоинстанционния съд на 14.10.2021г., ищцата М. И. Г. излага, че на 06.01.2017г., около 11, 00ч., е слязла от каменните стълбички под паркинга на бл.13, ул.“Студентска“, гр.Варна и започнала движение по пешеходната зона на бул.“8-ми Приморски полк“, в посока кв.“Виница“-Център, отправяйки се към магазин „Била“, за да закупи пюре за * месечното си дете.Движейки се по непочистения от снежни навяхвания и залежавания тротоар на бул.“8-ми Приморски полк“ се подхлъзнала и паднала на дясната си страна.В следствие падането получила силни, прерязващи болки в областта на лакътя и китката на дясната ръка.С помощта на притекъл се на помощ съсед успяла да позвъни на съпруга си, който излязъл от работа и пристигнал на местопроизшествието.Заварил я седяща и плачеща на тротоара, била в шок и едва успяла да обясни какво се е случило.Съпругът ѝ я откарал в спешното отделение на МБАЛ„Св. А.-В.“АД.Лекарите установили наличие на тежка травма и била приета за оперативно лечение.Счупванията на долния край на раменната кост и на долната част на лъчевата кост били толкова сериозни от медицинска гледна точка, че това наложило 5 дни лекарите да обсъждат метода на необходимата оперативна интервенция и кой специалист да я осъществи.Този период прекарала на легло в болницата с шина на ръката и ѝ били давани силни обезболяващи.Отделно от физическите болки, страдала и

от откъсването ѝ от невръстното ѝ дете. На 11.01.2017г. претърпяла оперативна интервенция под пълна упойка, при която била направена вътрешна фиксация-с плака, остеосинтеза, пирони и игла. Ръката ѝ била обездвижена с гипс за 45 дни. Болките, неудобствата и затрудненията станали ежедневие, била потисната не само от физическите страдания, а и от невъзможността да бъде пълноценна майка-поради контузията не можела да храни, къпе, сменя пелени и дори прегърне, и подържи детето си. Плачела по цял ден, станала изнервена и затворена, не можела да спи, а когато заспяла сънувала кошмари, спряла да се храни. След свалянето на гипса ръката била отекала, със силно ограничени движения и източник на непрестанна болка. Наложило се извършването на нова операция под пълна упойка на 16.03.2017г., когато била премахната остеосинтезата и лакътят бил фиксиран със заключващи плаки, престоят ѝ в болницата продължил 5 дни. На 13.04.2018г. претърпяла трета операция - за премахване на двете плаки в ръката ѝ, като в хода на интервенцията било преценено, че едната плака трябва да остане в лакътя, т.к. е калцирана и премахването може да има потезки последици. След всички претърпени операции и с диагноза, че ръката ѝ никога няма да бъде възстановена напълно, въпреки провежданите рехабилитации и ЛФК, постепенно изпаднала в дълбока депресия. Гнетяла е мисълта, че не може да полага елементарни грижи за детето си. Понастоящем не се е възстановила от увреждането, обемът на движение на дясната ѝ ръка е ограничен, ръката е слаба и несигурна, хватът отслабен, а при студено и влажно време изпитва силни болки. В областта на лакътя, върху видимата челна част на ръката, има ясно отчетлив загрозяващ белег с дължина около 25 см., който я потиска и ограничава избора ѝ на дрехи, за да го прикрие. Освен горепосочените неимуществени вреди, претърпяла и имуществени такива в размер на 3 141, 82лв. за закупуване на медицински изделия и медикаменти.

Поддържа, че съгласно чл.2, ал.1, т.2, вр. чл.3, ал.2, т.1 от ЗОС, вр. §7, т.4 от ПЗР на ЗМСМА улиците в населеното място, които не са част от републиканската пътна мрежа, представляват публична общинска собственост. Ответникът община Варна е длъжен да управлява предоставената му собственост, в т.ч. улиците в рамките на населеното място, в интерес на населението и с грижата на добър стопанин. Дължимата грижа включва както изграждането и поддържането на улиците, така и полагането на грижи за чистота им, в т.ч. снегопочистване и осигуряване на безопасно придвижване на пешеходци и превозни средства. В резултат от бездействието на община Варна по повод почистването на тротоара на бул. "8-ми Приморски полк", претърпяла посочените неимуществени и имуществени вреди. Предвид изложеното, претендира ответникът да бъде осъден да ѝ заплати сумата от 26 000лв., представляваща обезщетение за претърпените неимуществени вреди -

физически и психични болки и страдания, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 06.01.2017г. до окончателното изплащане, както и сумата от 3 141, 82лв., представляваща обезщетение за претърпените имуществени вреди, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 04.04.2017г./датата на най-късно направения разход/ до окончателното изплащане.

Ответникът Община Варна в депозирания писмен отговор в срока по чл.131 от ГПК и в хода на производството оспорва предявените икове и моли да бъдат отхвърлени като неоснователни.Твърди, че като собственик на пътища към процесния период е положил грижата на добър стопанин и като възложител е сключил, след проведена обществена поръчка, с „Хидростой”АД като изпълнител договор от 29.11.2016г. с предмет „Зимно поддържане на пътища, улици и булеварди на територията на район „Приморски“ /където е и процесният тротоар/ при община Варна”.Сочи, че пешеходната дейност на физическите лица, попадащи във възрастта на ищцата, не е рискова дейност, ако е съобразена с условията, при които се движи пешеходецът.Не са навеждани твърдения за сетивни дисфункции, обуславящи невъзможност у ищцата да възприеме, и то от достатъчно разстояние, състоянието на процесния тротоар, конкретно, че е бил заледен, доколкото инцидентът е настъпил в светлата част от денонощието, и да премине през него при минимален риск с повишено внимание и така да предотврати вредоносния резултат.Съзнателно решавайки да премине през опасния участък, без да полага дължимата грижа, ищцата е предприела необоснован риск и е спомогнала за настъпване на резултата.Твърди, че претендираното обезщетение е в изключително завишен размер, несъобразен с действително търпените вреди.Поддържа и, че при основателност на исковите, законна лихва би била дължима от датата на исковата молба.

По искане на ответника, направено в срока по чл.219, ал.1 от ГПК, е конституирано като трето лице помагач на негова страна дружеството „Хидростой”АД, гр.София.В изразеното становище по исковите третото лице помагач поддържа, че твърденията на ищцата съдържат неяснота относно това къде точно е настъпил инцидентът.Твърди, че като изпълнител по посочения от ответника договор е положил всички грижи и необходимото, за изпълнение на задълженията по него.В договора обаче не се съдържа думата „тротоар“.Поел е задължението да извършва услуги по зимно почистване на пътища, улици и булеварди, а по см. на §1, т.1 от ЗДвП път е единствено ивицата от земната повърхност, която е специално пригодена за движение на превозни средства и пешеходци и отговаря на определени технически изисквания, но не включва тротоар.

С протоколно определение от 14.10.2021г. от първоинстанционния съд е

допуснато изменение в размера на предявения иск за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, съответно от 26 000лв. на 30 000лв.

Производството по предявения иск за присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, както и за законна лихва от 04.04.2017г. за главницата по него, е приключило с влязло в сила на 07.03.2022г./като необжалваемо/ въззивно решение, с което претенциите са отхвърлени, с което решение първоинстанционното решение е отменено и в частта му за съответните им разноси /разликата над 1 236, 20лв. до 1 365, 67лв. и разликата над 1 379, 76лв. до 1 524, 26лв./.

Съдът, след като съобрази събраните по делото доказателства и приложимия закон, приема за установено от фактическа и правна страна следното.

Предявени са искове с пр.осн. чл.49 от ЗЗД и чл.86 от ЗЗД.

Съгласно заключението на СМЕ от 01.09.2021г., обясненията на в.л. в о.с.з. на 14.10.2021г. и представената по делото медицинска документация, на 06.01.2017г. в 12, 30ч. ищцата е прегледана в Спешно отделение при МБАЛ“Св. А.-В.”АД и на същата дата в 14, 03ч. приета за лечение в Клиника по ортопедия и травматология при МБАЛ“Св. А.-В.”АД, от където е изписана на 14.01.2017г. При престоя си, на 11.01.2017г. е претърпяла оперативна интервенция под обща анестезия - открито наместване с вътрешна фиксация на олекранона и на радиус на типичното място, поставена е гипсова имобилизация за срок от 45 дни. На 15.03.2017г. е приета в същото отделение и на 16.03.2017г. е претърпяла оперативна интервенция за премахване на остесинтеза по Вебер и фиксиране на олекранона със заключващи плаки, изписана на 20.03.2017г. След постъпване в болнично заведение на 12.04.2018г., на 13.04.2018г. е претърпяла трета оперативна интервенция за отстраняване на имплант, изписана на 16.04.2018г. Съгласно цитираното заключение и обяснения на в.л., на 06.01.2017г. ищцата е получила комплексно счупване на костите в областта на лакътя на дясната ръка, изразяващо се в счупване на крайната част на раменната кост на дясната ръка с разместване на фрагментите и счупване на лакътната кост в областта на лакътния израстък /олекранон/, както и счупване на лъчевата кост на дясната ръка на типично място/в областта на гривнената става/. Установените счупвания са получени по механизма на падане от собствен ръст върху земна повърхност с изпъната ръка и отговарят да са получени по описания в исковата молба начин. Счупванията в областта на лакътя и на гривнената става на дясната ръка са довели до невъзможност за движение на ръката за период от 5-6 месеца. Последващо възможността за движение на ръката е била възстановена, но не в пълен обем - възстановени са основните функции на

ръката-двигателна и хватателна, но с известно ограничение във възможността за разгъване на лакътя/непълно разгъване около 10-15 градуса, което няма да се промени/.При прегледа от в.л. е установен следоперативен видим белег в областта на долния край на раменната кост и предмишницата на дясната ръка с дължина около 20 см., който може да избледнее, но няма да изчезне напълно.

От представената от НИМХ, филиал - Варна метеорологична справка за скорост на вятъра и валежи на 06.01.2017г. по данни от метеорологична станция, находяща се в гр.Варна, „Приморски парк“, район „Почивка“, температурата на въздуха към 11ч. е била -5 градуса, от 00, 00ч. до 6, 20ч. е валил дъжд, придружен със силен североизточен вятър, от 6, 20ч. до 7, 00ч. е валил умерен сняг, придружен със силен северен вятър, от 7, 00ч. до 8, 00ч. е валил умерен леден дъжд, придружен със силен северен вятър, а от 8, 00ч. до 21, 40ч. е валил умерен сняг, придружен със силен северен вятър.Към 11ч. височината на снежната покривка е била 4 см.

Съгласно показанията на св.Я.Ян., същият е съсед на ищцата, живеят в един блок с адрес кв.“Л.“, ул.“*“№*, но не са особено близки, познават се като съседи.В ден от началото на 2017г., преди обяд, тръгнал да прибира детето си от училище.Било много студено, навсякъде пред блока било заледено и хлъзгаво.Пред него вървяла една жена, движила се много бавно и внимателно, и затова почти се изравнил с нея.Била обута със зимни обувки, не е била с обувки с висок ток.Слязла внимателно от стълбите, т.к. било заледено и продължила да се движи пред него.След около 2 метра се подхлъзнала и паднала.Видял, че се опитала да се изправи, но изпищяла от болка.Притекъл се да ѝ помогне и тогава видял, че жената е съседката му М..Като отишъл до нея ѝ предложил да се облегне на него, за да ѝ помогне да се изправи, но тя го помолила да се обади на съпруга ѝ.Свидетелят се уплашил много в първия момент и предложил да се обади на Бърза помощ, но тя настоявала да се обади на съпруга ѝ.Обадил му се и той дошъл след около 20-30м., попитал я как се чувства и тя отговорила, че много я боли ръката.Помогнал на мъжа ѝ да я качи в колата, той обяснил, че ще я заведе в Спешна помощ.Инцидентът се случил в кв.Л., под бл.13, на пешеходна пътека/пешеходна зона/, която е успоредна на бул.“8-ми Приморски полк“, посока от кв.“Виница“ към центъра.Тротоарът бил покрит със сняг и заледен, не бил опесъчен.И сега, когато я види, тя винаги си спомняла този злощастен инцидент.Когато я питал как е ръката ѝ, тя споделяла, че още я боли.Знае, че са ѝ правили операции на ръката.Има видими белези по ръката.

Съгласно показанията на св.И.Ял., ценени при условията на чл.172 от ГПК/свидетелят живее на съпругески начала с ищцата/, но и като непротиворечащи на останалия събран по делото доказателствен материал, на

06.01.2017г., около 11ч., получил обаждане по телефона от един съсед от блока, който се казва Ян..Казал му, че трябва спешно да се прибере, защото М. е паднала, ударила си е много лошо ръката и стои безпомощна на улицата.Когато отишъл заварил М. седнала на бордюра под паркинга на бл.13.Била в шок, сгърчена от болка, плачела непрекъснато.Ян. му разказал, че както вървяла се подхлъзнала и паднала, като си ударила лошо ръката.Времето било много лошо, имало навяхвания и заледявания по улиците, тротоарите не били опесъчени.Мястото на инцидента било под бл.13, след стълбите, на пешеходната зона, успоредно на бул. „8-ми Приморски полк“, до която има велоалея.След като я завел в Спешния център на МБАЛ„Св. А.-В.“АД ѝ направили снимка, обяснили, че ръката ѝ е счупена на две места на китката и на лакътната става.Приели я в болницата, но операция ѝ направили след 5 дни, т.к. интервенцията била сложна и не се намирал специалист.През цялото време М. била на силни обезболяващи, а и много се притеснявала за детето им, родено на 25.08.2016г.Около 4-5 дни след като я изписали отново я завел до Спешния център, т.к. ръката ѝ отекла и посиняла.Наложила се подмяна на гипса с нов.М. се оплакала от болки в ръката много дълго време.Затворила се в себе си, била стресирана и депресирана, плачела често, отслабнала.След операцията не можела да се обслужва, нито да обслужва детето.Била с гипс около месец, после започнала процедури по раздвижване, но след една процедура, споделила, че нещо изпукало и не се чувства добре.Направили консултация с ортопеда, наблюдаващ възстановяването ѝ, той назначил снимка и тогава се установило, че ставата се е разместила и поставените в нея игли също са разместени.Обяснили ѝ, че се налага нова операция, за да се постави планка в лакътя.След втората операция била 20 дни с превръзки, отново със силни болки.Впоследствие също провеждала рехабилитация.Трета операция ѝ направили март или април 2018г., за да се премахнат планките.Продължила около 2-3 часа, премахнали само едната планка, поставена при втората операция, за първоначалните обяснили, че са калцирани и не трябва да се премахват, т.к. може да има усложнения.Понастоящем М. не може да разгърне напълно ръката си, усеща слабост в нея, често изтърва предмети.Има белег на ръката около 25-30см., от който изпитва неудобство и прикрива с дрехи.Изпитва страх да се движи сама при по-лошо време.

Съгласно заключението на СТЕ от 26.01.2014г., изслушано пред настоящата инстанция и обясненията на в.л. в о.с.з. на 07.02.2024г., по данни от одобрената през 2008г. и действаща за територията КККР, изменена 2012г., ПИ с идентификатор 10135.2555.221 е с площ от 71 722 кв.м. и адм.адрес гр.Варна, бул. „8-ми Приморски полк“, по данни от регистъра е със статут „публична общинска собственост“.Този булевард е първостепенна общинска

улица, предназначена да отвежда движението от централната част на гр.Варна към кв.“Виница“ и селищните образувания в близост и обратно.Посоченото от ищцата в уточняващата ѝ молба фактическо място на падане съставлява част от ПИ с идентификатор 10135.2555.221/бул. „8-ми Приморски полк“/, а именно пешеходната му зона, тротоар, попадащ в границите на този имот, разположена в непосредствена близост до пътека от каменни плочи, оформена в междублоковото пространство между бл.12 и бл.13 на ул.“Студентска“, представляващо зелена площ, попадаща в ПИ с идентификатор 10135.2555.49/с посочена в регистрите собственост „общинска частна“/, в която са разположени три многофамилни жилищни сгради, едни от които бл.12 и бл.13.Мястото на падане е върху тротоарните плочки на тротоара на бул. „8-ми Приморски полк“, на около 60 см. от стълбичките, намиращи се под пътеката от каменни плочи.Тази пътека е започвала от блока и е стигала до тротоара, долният ѝ ръб е опирал до тротоара като част от пътното платно/понастоящем при огледа е установена изградена нова бетонова площадка/.Тъй като бл.13 е разположен във високата част на ПИ с идентификатор 10135.2555.49 и има денивелация, е оформена пътека от каменни плочи, която живущите в бл.12 и бл.13 ползват за пряко преминаване от жилищните сгради към булеварда, и след като се слезе от стълбите се стъпва на тротоара, част от имот с идентификатор 10135.2555.221, определен за пешеходно движение, непосредствено до който има велоалея, после зелена площ и след това платната за движение.

Съгласно дефинициите, посочени в §1, т.1 и 2 от ДР на ЗП, „Път“ е ивицата от земната повърхност, която е специално пригодена за движение на превозни средства и пешеходци и отговаря на определени технически изисквания, „Земно платно“ е част от повърхността в обхвата на пътя, върху която са разположени: платното/платната/ за движение; разделителните ивици; банкетите; тротоарите; разделителните и направляващите острови; зелените площи; крайпътните отводнителни и предпазни окопи; откосите; бермите и другите конструктивни елементи на пътя.Съгласно дефинициите, посочени в §6, т.1-7 от ДР на ЗДвП, „Път“ е всяка земна площ или съоръжение, предназначени или обикновено използвани за движение на пътни превозни средства или на пешеходци.Към пътищата се приравняват и улиците, “Пътна лента“ е надлъжна част от пътя, очертана или не с маркировка и осигуряваща движението на недвуколесни пътни превозни средства в една посока едно след друго, „Платно за движение“ е общата ширина на пътните ленти, „Граница на платното за движение“ е линията, очертана или не с пътна маркировка, която отделя платното за движение от другите конструктивни елементи на пътното платно - банкет, тротоар, лента за принудително спиране и други, „Тротоар“ е изградена, оградена или

очертана с пътна маркировка надлъжна част от пътя, ограничаваща платното за движение и предназначена само за движение на пешеходци, „Пътно платно“ е общата широчина на банкетите, тротоарите, платното за движение и островите на платното за движение.

Видно от цитираните дефиниции тротоарът съставлява конструктивна част от пътя/пътното платно/.Така и тротоарът към бул. „8-ми Приморски полк“, съставлява част/попада/ в границите на заснетия и нанесен в КККР ПИ с идентификатор 10135.2555.221, представляващ целият булевард „8-ми Приморски полк“, граничещ с ПИ с идентификатор 10135.2555.49, в който са разположени три жилищни сгради и между тях зелени площи/околоблоково пространство/, показани на скица №1 към СТЕ.Съдът кредитира заключението на в.л. като изготвено въз основа на актуалния картен материал по действащата за територията към датата на събитието КККР, както и въз основа на извършените от в.л. собствени геодезично заснемане и геодезични измервания за определяне точното местоположение на отделните градоустройствен елементи на територията, вкл. с обозначаване на скица на пътеката от каменни плочи, преминаваща през зелените площи и завършваща със стълби, непосредствено след които започва тротоарната част на булеварда.

При съвкупния анализ на цитираните показания на св.Я.Ян., кредитирани като базирани на непосредствени впечатления и като вътрешно непротиворечиви и непротиворечащи на останалия събран доказателствен материал, и на заключението и обясненията на в.л., съдът приема, че подхлъзването и падането на ищцата е настъпило след като тя е слязла от стълбите, намиращи се под околоблоковото пространство, и е започнала движението си по тротоара на бул. „8-ми Приморски полк“, успоредно на булеварда, по посока центъра на града.Падането не е настъпило на пътеката от каменни плочи, попадаща, според скицата, перпендикулярно на булеварда, а след слизване по стълбите в нейния край и предприето след това движение по тротоара, успоредно на платното за движение.Не е настъпило и нито на паркинга над бл.12, нито на този до бл.13, също обозначени на скица №1 към СТЕ, нито в граничещия от запад с ПИ с идентификатор 10135.2555.49 ПИ с идентификатор 10135.2555.46, предназначен да обслужва движение на МПС и хора, но нямащ връзка с булеварда и използван, и за паркиране.

Съгласно разпоредбата на чл.49 от ЗЗД този, който е възложил на друго лице някаква работа, отговаря за вредите, причинени от него при или по повод изпълнението на тази работа.За да се ангажира гаранционно-обезпечителната отговорност на възложителя на работата за заплащане на обезщетение за вреди, причинени от лицата, на които работата е била възложена следва да се установи наличието на противоправно поведение -

действие или бездействие на извършващите възложената работа при или по повод изпълнението ѝ, претърпени вреди, вина и причинна връзка между това поведение и настъпилите вреди, като вината се предполага до доказване на противното.

Общинските пътища са публична общинска собственост - чл.8, ал.3 от ЗП, чл.2, ал.1, т.1 от ЗОС и чл.3, ал.2, т.1 от ЗОС.Разпоредбите на чл.31 от ЗП, както и чл.48, т.2, б.„а“ от ППЗП предвиждат, че изграждането, ремонтът и поддържането на общинските пътища се осъществяват от общините, като поддържането, съгласно §1, т.14 от ДР на ЗП, е дейност по осигуряване на необходимите условия за непрекъснато, безопасно и удобно движение през цялата година.Нормата на чл.11 от ЗОС задължава ответника да управлява имотите общинска собственост в интерес на населението и с грижата на добър стопанин.Като такъв ответникът е задължен да поддържа тротоарите, биващи предназначени за придвижване на пешеходци и съставляващи част от общинската пътна мрежа, включително чрез снегочистване, опесъчаване и премахване на заледени участъци, чрез свои служители или чрез наети изпълнители/за обективната му отговорност спрямо пострадалия е без значение дали тази дейност е възложена на друг субект или не/.От показанията на цитираните свидетели се установява, че към момента, когато ищцата се е подхлъзнала и паднала на тротоара на бул.„8-ми Приморски парк“, същият е бил заледен, не е бил почистен, съответно обработен със сол или други противозаледяващи материали.Предвид гореустановеното и съдът приема, че е налице виновно неизпълнение/бездействие/ от страна на служители на ответника да бъде осигурено ползването на вещ общинска собственост, предназначена за масово обществено ползване, по безопасен за населението начин.Бездействието на служителите на ответника е причината, довела до падането на ищцата и получаване на установените травматични увреждания.Не се установиха в производството твърдения на ответника, чиято е доказателствената тежест за тези обстоятелства, че ищцата с поведението си, а именно несъобразяване със зимната обстановка, липса на повишено внимание, съзнателно решаване да премине през заледения участък, без полагане на дължимата грижа, е допринесла за настъпване на вредите.Движението по тротоар на централен градски булевард около 11, 00ч. не би могло да се възприеме като поведение, несъобразено със зимната обстановка.Ищцата се е движила по обособената пътека от плочи в зелените площи, а след слизането си по стълбите в нейния край е започнала движението си по тротоара на булеварда.Според показанията на св.Ян., тя се е движила много бавно и внимателно, именно, защото е възприемала влошеното състояние на пътя и наличните навявания и заледявания.Не се установи и да е била с неподходящи за сезона обувки.

По изложените съображения съдът приема, че понесените ищцата вреди поради настъпилите счупвания са следствие от виновното /презумпцията не е опровергана, като формата на вината е непредпазливост/ противоправно бездействие - несъответствие между правно дължимото и фактически осъщественото поведение от страна на лицата, на които ответникът е възложил работата по зимното почистване на улици, булеварди, тротоари и пешеходни зони на територията на община гр.Варна.С оглед установяване елементите на фактическия състав, предвиден в нормата на чл.49 от ЗЗД, следва да бъде ангажирана гаранционно-обезпечителната му отговорност за обезщетяване на причинените неимуществени вреди.

Съгласно нормата на чл.52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост.Както е посочено в ППВС №4/23.12.1968г. залегналото в чл.52 от ЗЗД понятие „справедливост” не е абстрактно такова, а е свързано с преценка на редица обективно съществуващи обстоятелства, които следва да се имат предвид при определяне размера на обезщетението.Такива обективни обстоятелства при телесните увреждания могат да са характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, усложненията на здравето на пострадалия, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и др.

На първо място съдът съобразява броя и вида на травматичните увреждания.В настоящия случай те се изразяват в счупването на крайната част на раменната кост на дясната ръка с разместване на фрагментите и счупване на лакътната кост в областта на лакътния израстък /олекрanon/, както и счупване на лъчевата кост на дясната ръка на типично място/в областта на гривнената става/, т.е. счупване на три кости на дясната ръка, което е обусловило трайно затруднение движението на крайника за срок от 5-6 месеца при правилно протичане на възстановителния период.Болките и страданията, извън вече изпитаните силни болки и страдания в момента на получаване на уврежданията при падането, при счупени три кости на ръката са били особено интензивни, но във времето със зарастването им са намалявали.Съобразява се обстоятелството, че са били извършени три оперативни интервенции, две от които под обща анестезия, за открито наместване на костите и фиксирането им с метални плаки, наложили няколкодневни престои в болнични заведения, както и след това гипсова имобилизация и рехабилитация.Ищцата е търпяла в периода значителни неудобства и затруднения при ежедневното си битово обслужване.Била е зависима от чужда помощ за ежедневните си нужди - тоалет, къпане, обличане.Търпяла е обичайните за това състояние значителни по обем неудобства със сериозни ограничения в бита, но се има предвид и това, че не

е била обездвижена и лежащо болна. При раздвижването на крайника отново е имала болки и страдания, но с по-малък интензитет. Понастоящем основните функции на дясната ръка са възстановени, но съгласно СМЕ и цитираните показания, с невъзможност за по-големи физически натоварвания, както и е налице невъзможно пълно разгъване на ръката/леко намалена способност за разгъване на лакътя на дясната ръка около 10-15%/, което състояние, според обясненията на в.л., няма да се промени. Съобразява се възрастта на ищцата - на 40 години при настъпване на инцидента, т.е. в сравнително млада и работоспособна възраст. Съобразява се начинът, по който събитието, с произтеклите физически травми, се е отразило на психичното ѝ състояние - изпитала е в началото силен стрес, впоследствие депресивни състояния и чувство за малоценност от зависимостта ѝ от близките ѝ и от невъзможността да полага грижи за невръстното си дете, понастоящем, продължаваща да изпитва страх при самостоятелно движение в лошо време, но без данни за настъпило психично разстройство. Съобразява се и обстоятелството, че в резултат от инцидента на видимата част от дясната ръка на ищцата е налице белег с дължина от около 20 см., който няма да се заличи. Съобразявайки всички горепосочени обстоятелства, вкл. това как е протекло физическо и психическото възстановяване и продължителността и интензитета на изживените чисто физически страдания, както и обществено-икономическите условия в страната, съдът приема, че обезщетение в размер на 25 000 лв. представлява справедлив еквивалент на действително претърпените от ищцата неимуществени вреди.

По изложените съображения съдът приема, че предявеният иск за присъждане обезщетение за неимуществени вреди е основателен до размера от 25 000 лв., в който следва да бъде уважен, съответно следва да бъде отхвърлен за разликата над 25 000 лв. до 30 000 лв. Върху главницата от 25 000 лв. следва да бъде присъдена законна лихва от датата на увреждане-06.01.2017г. до окончателното изплащане -чл.84, ал.3 от ЗЗД.

Предвид частичното несъвпадане изводите на настоящата инстанция с тези на първоинстанционния съд, обжалваното решение следва да бъде отменено в частта му, с която искът е уважен за разликата над 25 000 лв. до 30 000 лв., ведно със съответните присъдени за тази част на ищцата разноси/разликата над 1 030, 17 лв. до 1 236, 20 лв. и разликата над 1 149, 80 лв. до 1 379, 76 лв. за възнаграждението по чл.38, ал.2 от ЗА/, и вместо него постановено друго, с което искът в тази му част се отхвърли. В частта му, с която искът е уважен до размера от 25 000 лв. решението следва да бъде потвърдено, така и за съответните на сумата разноси. Решението следва да бъде отменено и в частта му, с която ответникът е бил осъден да заплати на осн. чл.77 от ГПК дължимата от ищцата такса по допуснатото изменение на иска чрез

увеличаване размера от 26 000лв. до 30 000лв. в размер на 160лв., и вместо него постановено друго, с което ищцата се осъди да заплати посочената сума.

Ищцата претендира присъждане на разноси, сторени пред въззивна инстанция при двукратното разглеждане на делото от тази инстанция, както и тези, сторени пред ВКС съгласно представения списък, включващи: 30лв. д.т. за допускане на касационно обжалване, 600лв. д.т. за касационно обжалване, възнаграждение за в.л. 275лв. и възнаграждения по чл.38, ал.2, вр. чл.38, ал.1, т.2 от ЗА за производствата по в.гр.д.№600/21г. по описа на ВАпС, в.гр.д. №528/23г. по описа на ВАпС и гр.д.№2561/22г. по описа на ВКС.За производствата по първото разглеждане на делото от ВАпС, за ВКС и за второто разглеждане на делото от ВАпС възнаграждението следва да се определи в размерите на чл.7, ал.2, т.4 от Наредба №1/04г. на ВАДвС, според редакцията на нормата, действала към датите на сключване на представените по посочените дела договори за правна защита и съдействие, съответно от датата 07.02.2022г., сключен с адв.С.Й., дата 01.03.2023г., сключен с адв.З.Й. и дата 07.02.2024г., сключен с адв.З.Й., които размери, съразмерно на основателната част от иска, възлизат на 1 191, 66лв., 2 541, 66лв. и 2 541, 66лв. или за адв.С.Й. сумата от 1 191, 66лв. и за адв.З.Й. сумата от общо 5 083, 33лв.От внесените д.т. и депозит за в.л. /общо 905лв./, съразмерно на основателната част от иска се следва на ищцата сумата от 754, 17лв.

За настоящото производство ответникът претендира сумата от 500лв. юрисконсултско възнаграждение и 275лв. възнаграждение за в.л.Съобразно фактическата и правна сложност на делото съдът определя на осн. чл.78, ал.8 от ГПК, вр. чл.37 от ЗПП и чл.25, ал.1 и ал.2 от НЗПП общо възнаграждение в размер на 400лв.Съразмерно на неоснователната част от иска се следва сумата от 66, 67лв., а от възнаграждението за в.л. сумата от 45, 83лв. или общо 112, 50лв.

За производството по в.гр.д.№600/21г. по описа на ВАпС на ответника се следва от внесената от него д.т. в размер на 600лв. сумата от 100лв., както и според горните разрешения юрисконсултско възнаграждение в размер на 66, 67лв. или общо сумата от 166, 67лв.За производството по гр.д.№2561/22г. по описа на ВКС се следва също юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на неоснователната част от иска в размер на 66, 67лв.За първоинстанционното производство се следват юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на неоснователната част от иска в размер на 66, 67лв., както и от сторените разноси от 5лв. за съдебно удостоверение сумата от 0, 83лв. или общо за първа инстанция 67, 50лв.Общо за всички инстанции ищцата дължи разноси в размер на 413, 34лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №1615/01.11.2021г., постановено по гр.д.№1486/21г. по описа на ВОС, гр.о., **в частите му**, с които: **1/** Община Варна е осъдена да заплати на М. И. Г. сумата, представляваща разликата над 25 000лв. до 30 000лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания в следствие на подхлъзване на непочистен от сняг и лед тротоар и падане на 06.01.2017г. при придвижване по тротоара на бул.,„Осми приморски полк“ в посока кв.,„Виница“ от долната страна на паркинга на бл.13 на ул.,„Студентска“, при което ищцата получава комплексно счупване на костите в областта на лакътя на дясната ръка, изразяващо се в счупване на крайната част на раменната кост на дясна ръка с разместване на фрагментите и счупване на лакътната кост в областта на лакетния израстък/олекранон/, както и счупване на лъчевата кост на дясна ръка в областта на гривнената става, ведно със законната лихва върху главницата/разликата над 25 000лв. до 30 000лв./, считано от датата на увреждането - 06.01.2017г. до окончателното заплащане на сумата, на основание чл.49 от ЗЗД и чл.86 от ЗЗД; **2/** Община Варна е осъдена да заплати на М. И. Г. сумата, представляваща разликата над 1 030, 17лв. до 1 236, 20лв., на осн. чл.78, ал.1 от ГПК; **3/** Община Варна е осъдена да заплати на Държавата, по бюджета на съдебната власт, сумата от 160лв., на осн. чл.77 от ГПК; **4/** Община Варна е осъдена да заплати на адв.С. З. Й. сумата, представляваща разликата над 1 149, 80лв. до 1 379, 76лв., на осн. чл.38, ал.2 от ЗА, и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявения от М. И. Г., ЕГН *****, против община Варна иск с пр.осн. чл.49 от ЗЗД **в частта му** за осъждане на ответника да й заплати сумата, представляваща разликата над 25 000лв. до 30 000лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания в следствие на подхлъзване на непочистен от сняг и лед тротоар и падане на 06.01.2017г. при придвижване по тротоара на бул.,„8-ми Приморски полк“ в посока кв.,„Виница“-център, при което ищцата получава комплексно счупване на костите в областта на лакътя на дясната ръка, изразяващо се в счупване на крайната част на раменната кост на дясна ръка с разместване на фрагментите и счупване на лакътната кост в областта на лакетния израстък /олекранон/, както и счупване на лъчевата кост на дясна ръка в областта на гривнената става, ведно със законната лихва върху главницата/разликата над 25 000лв. до 30 000лв./, считано от датата на увреждането - 06.01.2017г. до окончателното заплащане на сумата.

ОСЪЖДА М. И. Г., ЕГН *****, да заплати в полза на държавата, по

бюджета на съдебната власт, по сметка на Окръжен съд-Варна сумата от 160лв. на осн. чл.77 от ГПК.

ПОТВЪРЖДАВА решение №1615/01.11.2021г., постановено по гр.д. №1486/21г. по описа на ВОС, гр.о., **в частите му**, с които: **1/** Община Варна е осъдена да заплати на М. И. Г. сумата от 25 000лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания в следствие на подхлъзване на непочистен от сняг и лед тротоар и падане на 06.01.2017г. при придвижване по тротоара на бул.,„Осми приморски полк“ в посока кв.,„Виница“ от долната страна на паркинга на бл.13 на ул.,„Студентска“, при което ищцата получава комплексно счупване на костите в областта на лакътя на дясната ръка, изразяващо се в счупване на крайната част на раменната кост на дясна ръка с разместване на фрагментите и счупване на лакътната кост в областта на лакетния израстък/олекранон/, както и счупване на лъчевата кост на дясна ръка в областта на гривнената става, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на увреждането - 06.01.2017г. до окончателното заплащане на сумата, на основание чл.49 от ЗЗД и чл.86 от ЗЗД; **2/** Община Варна е осъдена да заплати на М. И. Г. сумата от 1 030, 17лв., на осн. чл.78, ал.1 от ГПК; **3/** Община Варна е осъдена да заплати на адв.С. З. Й. сумата от 1 149, 80лв., на осн. чл.38, ал.2 от ЗА.

ОСЪЖДА Община Варна да заплати на М. И. Г., ЕГН *****, сумата от 754, 17лв., представляваща съдебно-деловодни разноски, сторени пред въззивна и касационна инстанция, на осн. чл.78, ал.1 от ГПК, вр. чл.294, ал.2 от ГПК.

ОСЪЖДА Община Варна да заплати на адвокат С. З. Й., ЕГН *****, сумата от 1 191, 66лв., представляваща възнаграждение за оказана безплатна защита на М. И. Г. в производство пред въззивна инстанция, на осн. чл.38, ал.2 от ЗА.

ОСЪЖДА Община Варна да заплати на адвокат З. С. Й., ЕГН *****, сумата от 5 083, 33лв., представляваща възнаграждение за оказана безплатна защита на М. И. Г. в производства пред въззивна и касационна инстанция, на осн. чл.38, ал.2 от ЗА.

ОСЪЖДА М. И. Г., ЕГН *****, да заплати на Община Варна сумата от 413, 34лв., представляваща съдебно-деловодни разноски, сторени пред първа, въззивна и касационна инстанция, на осн. чл.78, ал.3, вр. чл.294, ал.2 от ГПК.

Решението е постановено при участието на „Хидрострой“ АД в качеството му на трето лице помагач на страната на ответника Община Варна.

Решението подлежи на касационно обжалване при условията на чл.280, ал.1 и ал.2 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните пред Върховен касационен съд.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____